

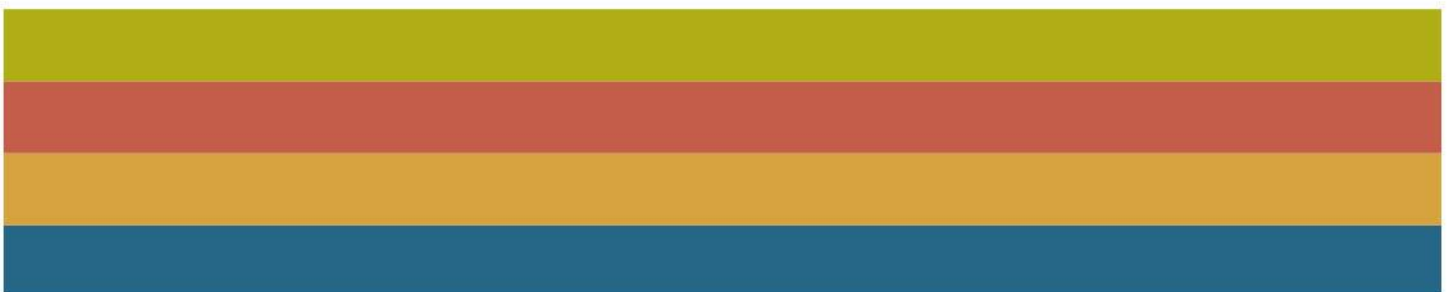

Commissie voor de
milieueffectrapportage

COBRAcable, hoogspanningsverbinding Nederland–Denemarken

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

2 februari 2016 / projectnummer 2474

1. Oordeel over het Milieueffectrapport (MER)

TenneT TSO B.V. heeft – samen met het Deense Energinet.dk – het voornemen om een onderzeese hoogspanningsverbinding aan te leggen tussen Nederland (Eemshaven) en Denemarken. Deze kabelverbinding met de naam COBRACable moet bijdragen aan een grotere efficiëntie en leveringszekerheid van energie in zowel Nederland als Denemarken én leiden tot betere benutting van het windenergiepotentieel. Voor de realisatie van het voornemen op Nederlands grondgebied zal een Rijksinpassingsplan worden vastgesteld door de Ministers van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu.¹ Verder zijn diverse vergunningen nodig, waaronder een vergunning op grond van de Waterwet. Ten behoeve van de besluitvorming over het Rijksinpassingsplan en de Waterwet-vergunning wordt de m.e.r.-procedure doorlopen. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna ‘de Commissie’)² zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER is goed leesbaar en overzichtelijk. Er is veel gedetailleerde informatie beschikbaar in deel A en B van het MER en in verschillende achtergrondrapportages. De samenvatting brengt deze informatie op een overzichtelijke wijze bijeen, waardoor snel een beeld is te krijgen van de (trechtering van) alternatieven en de effecten daarvan.

Bij de toetsing van het MER constateerde de Commissie dat in het MER informatie ontbreekt, die naar haar oordeel essentieel is voor het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming. Het gaat om informatie over de ligging van bestaande en vergunde tracés/corridors voor kabels en leidingen, morfologische processen in de Waddenzee en de buitendelta van het Eems-Dollard estuarium, gevolgen van vertroebeling en bedekking voor Groot zeegras en van verstoring van zeehonden door uitvoeringswerkzaamheden. Deze informatie is volgens de Commissie essentieel, omdat deze (mede) bepalend kan zijn voor de ligging van het tracé, de ingraafdiepte en de uitvoering(periode) van de werkzaamheden.

Uit een aanvullende notitie³ die is opgesteld in opdracht van de initiatiefnemer blijkt dat er sinds het opstellen van het MER sprake is van voortschrijdend inzicht. Cruciaal daarbij is dat voor de aanleg van de kabel inmiddels gekozen is voor het gebruik van een “Vertical Injector”. Deze aanlegmethode leidt onder andere tot een sterke reductie van de benodigde baggerwerkzaamheden. De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvullende notitie tezamen de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang voldoende te kunnen meewegen in de besluitvorming. De aanvullende notitie heeft niet ter inzage gelegen. De Commissie adviseert deze informatie zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

¹ Initiatiefnemer Tennet is verantwoordelijk voor de inpassing van het Nederlandse en Duitse deel van de kabel. Het MER heeft betrekking op de effecten op Nederlands grondgebied, het Eems-Dollard verdragsgebied en het zogenaamde Betwist gebied. In Duitsland en Denemarken worden separaat besluitvormingsprocedures gevolgd waarvoor milieueffecten worden beschreven. De Commissie heeft deze informatie niet bij haar beoordeling betrokken.

² De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiener.nl projectnummer 2474 in te vullen in het zoekvak.

³ Memo “COBRACable – Toelichting adviespunten Commissie m.e.r., Arcadis, 19 januari 2016

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe. In hoofdstuk 3 geeft zij enkele opmerkingen en aanbevelingen voor het vervolgtraject.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe voor zover het tekortkomingen betreft die zij eerder in het MER heeft signaleerd. Per onderwerp gaat de Commissie in op het MER en de aanvullende notitie.

2.1 Tracéalternatieven

MER

In het MER is de stapsgewijze ontwikkeling van de te onderzoeken tracéalternatieven helder in beeld gebracht. De onderbouwing voor de keuze van de overgebleven alternatieven W2, M1 en M2 is uit de tekst voldoende af te leiden, hoewel de tabel waarin de voor- en nadelen van alle alternatieve tracés zijn vergeleken (pagina A42–44) weinig overzichtelijk is.

De randvoorwaarden en afwegingsruimte voor de precieze ligging van de overgebleven mogelijke tracés zijn uit het MER niet geheel duidelijk⁴:

- Uit het MER is niet duidelijk waarom het M1-tracé in het Huibertgat onder de Ballonplaat relatief hoog op de plaat ligt en niet dieper in de geul (wat erosieproblemen kan voorkomen). Informatie over de exacte ligging van andere kabels (waaronder de Gemini-kabels, de NorNed-kabel en de corridor voor Duitse kabels zoals beschreven in het LROP⁵) ontbreekt.
- Het verschil tussen alternatief M2 West en alternatief M2 Oost (tevens het voorkeursalternatief) is dat M2 Oost eerder (vanaf de Nederlandse kust gezien) de bundeling met de Gemini-kabels verlaat en bij kilometerpunt 34 naar het noorden afbuigt. Onduidelijk is waarom dit afbuigen niet al 4 km oostelijker kan. Dit levert een verkorting van het traject op van een aantal kilometers en betekent waarschijnlijk minder baggervolume.

Door het ontbreken van een goed inzicht in de ligging van bestaande en vergunde tracés/corridors voor kabels en leidingen is niet goed te beoordelen welke ruimte er is om mogelijke tracés voor de COBRACable te optimaliseren én welke ruimte er resteert voor toekomstige kabels en leidingen.

Aanvullende notitie

In de aanvullende notitie is een overzichtelijke kaart opgenomen waarin de bestaande en vergunde (corridors voor) kabels en leidingen, vaargeulen en andere relevante factoren zijn afgebeeld. Uit deze kaart en de toelichting daarop is duidelijk welke randvoorwaarden voor de

⁴ In haar advies reikwijdte en detailniveau heeft de Commissie geadviseerd om de realisatie van de COBRACable te plaatsen in het perspectief van ruimte(gebruik) voor kabels en leidingen in de Waddenzee en Noordzee. Dit omdat de ruimte voor kabels en leidingen beperkt is, mede gezien de benodigde afstanden tussen de tracés. Gedeeltelijk is aan dit advies invulling gegeven door middel van de "Integrale Milieueffectenstudie Kabels en Leidingen Waddengebied" uit 2013 (verder "MES").

⁵ Planning Program Lower Saxony

ligging van de COBRACable van toepassing zijn. Hieruit blijkt ook dat de corridor waarin de COBRACable wordt aangelegd geen ruimte meer biedt voor toekomstige kabels en leidingen, als gevolg van de ligging van de vaargeul van de Westereems.

2.2 Morfologische processen, ingraafdiepte en optimalisatie tracé

MER

De Commissie constateerde dat in het MER bij het bepalen van de ligging van de tracés en de benodigde ingraafdieptes geen onderzoek was gedaan naar morfologische processen op de voor het systeem kenmerkende tijdschaal van 50–80 jaar (waarop de Commissie in haar advies voor reikwijdte en detailniveau heeft aangedrongen). In het MER zijn morfologische veranderingen globaal beschreven en nauwelijks geïllustreerd. De beschrijving is ontleend aan de Integrale Milieueffectenstudie Kabels en Leidingen Waddengebied (MES), waarover in het toetsingsadvies ook al geconcludeerd is dat de in de analyse van morfologische activiteit beschouwde periode (1985–2010) te kort is om een veilige ingraafdiepte op te baseren.⁶ Een groot deel van het tracé van het VKA in de Waddenzee en de buitendelta ligt vlak langs diepe geulen. De vraag die bij het vaststellen van een veilige ingraafdiepte gesteld moet worden is of er een kans is dat deze geulen zich in de komende 40 jaar naar het tracé kunnen verplaatsen en zo ja waar.

In de studie van Svasek⁷ – die in grote lijnen overgenomen is in het MER – is voor de ingraafdiepte het criterium morfologische dynamiek gebruikt, gebaseerd op de genoemde periode van 25 jaar. Bij een grote variatie in waterdiepte in de periode 1985–2010 is het uitgangspunt dat de kabel diep wordt ingegraven. Daarbij lijkt de huidige diepte geen rol te spelen. De Commissie verwacht dat er hierdoor in ondiepe delen een gerede kans is dat de ingraafdiepte te beperkt is, terwijl er op diepe plaatsen mogelijk onnodig diep wordt gegraven. Dit is relevant vanuit kosten, maar ook vanuit milieuoogpunt. Het te diep ingraven van de kabel leidt tot onnodig baggeren, kabelblootligging noodzaakt tot opnieuw ingraven. Beide hebben effecten op natuurwaarden.

Aanvullende notitie

Nadat het MER is opgesteld is de aanbestedingsprocedure voor de realisatie van de COBRACable gestart. Op basis van de aanbestedingsprocedure is inmiddels een keuze gemaakt voor een uitvoeringsmethodiek, namelijk aanleg met behulp van een Vertical Injector. In de aanvullende notitie is de werking van deze methodiek uitgelegd en is onderbouwd welke consequenties deze keuze direct en indirect heeft voor de milieueffecten. Relevant daarbij zijn de volgende factoren:

- De zeebodem wordt over een beperkt oppervlak beroerd (enkele meters breed); in het MER is uitgegaan van een geulbreedte van maximaal 80 meter.
- De kabel kan zonder te baggeren op grotere diepte (maximaal 10 meter) worden geïnstalleerd. Op een beperkt aantal locaties zal nog wel gebaggerd moeten worden, maar ten opzichte van de uitgangspunten in het MER wordt een reductie van 60% van het te baggeren volume bereikt.

⁶ Toetsingsadvies Integrale milieueffectenstudie kabels en leidingen Waddengebied, rapportnummer 2576–82, d.d. 1 oktober 2013

⁷ COBRA HVDC Cable Route Assessment, Morphology and installation. Svasek, 25 maart 2014

- De kabel kan tegelijkertijd worden gelegd en begraven (simultaneous lay and burial). In het MER is voor de worst case situatie nog uit gegaan van post lay burial, waarbij de kabel eerst wordt gelegd en daarna met ander materieel wordt begraven.
- De installatie gebeurt vanaf een ponton dat voortbeweegt op ankers. Daardoor is deze methode gevoeliger voor weersomstandigheden en kan de Vertical Injector niet in alle jaargetijden worden ingezet (zie ook § 2.3.2 van dit advies).

Op basis van een in de aanvullende notitie genoemde studie met een geavanceerd rekenmodel (FINEL2D-SWAN) zijn de morfologische ontwikkelingen in de omgeving van het tracé tot 2050 voorspeld en is bepaald waar, wanneer en bij welke ingraafdiepte met een onzekerheidsmarge van 95% de kans bestaat dat onderhoud nodig is. De Commissie stelt vast dat hiermee de noodzaak van een (historische) analyse van morfologische processen in het gebied op lange tijdschaal ten behoeve van de besluitvorming over de COBRACable vervalt.

2.3 Effecten op natuur

De effecten op natuur worden in het MER in beeld gebracht mede op basis van een Passende beoordeling (Bijlage 4 bij het MER) en een Soortbeschermingstoets. In de uiteindelijke effectbeoordeling zijn de alternatieven vergeleken op basis van criteria die zijn gekozen op basis van beschermingsregimes (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet, EHS/NNN). De Commissie merkt op dat de keuze voor deze criteria de beoordeling van effecten op soortgroepen (bijvoorbeeld zeegras, macrobenthos, vissen, zeezoogdieren, vogels) niet inzichtelijk maakt.

De Commissie was van oordeel dat in het MER en de Passende beoordeling op twee punten informatie ontbreekt die essentieel is voor de besluitvorming. In de volgende paragrafen gaat de Commissie in op de ontbrekende informatie in het MER en op de informatie in de aanvullende notitie.

2.3.1 Effecten van vertroebeling op Groot zeegras

MER

De aanleg van de kabel is voorzien in de periode 15 april tot 31 oktober. Deze periode overlapt met het groeiseizoen (mei tot september) van Groot zeegras, een soort die strikte bescherming geniet in de Flora en Faunawet. De effecten van vertroebeling en bedekking (sedimentatie) op Groot zeegras zijn dan ook relevant voor de vergelijking van alternatieven. Dit wordt onderkend in het MER en de Passende beoordeling. Het MER concludeert dat alle alternatieven negatief scoren op de effecten door vertroebeling en sedimentatie. In de Passende beoordeling zijn de effecten van het voorkeursalternatief nader in beschouwing genomen. Significante gevolgen als gevolg van vertroebeling en bedekking worden in de Passende beoordeling uitgesloten, maar daarbij wordt niet specifiek ingegaan op de gevolgen voor zeegrasvelden.

De Commissie vindt daarmee dat de conclusie over de gevolgen voor Groot zeegras onvolledige is onderbouwd. De volgende aspecten zijn volgens de Commissie relevant voor een goede beoordeling van deze effecten:

- De effecten van vertroebeling en bedekking zijn onderzocht in een modelstudie, die als bijlage 5 bij de Passende beoordeling is opgenomen.⁸ Uit dit onderzoek kan een baggerdiepte van 1,75 m worden afgeleid. In hoogdynamisch milieu zou volgens p. 20 worden gebaggerd tot 4 m diepte onder bodemniveau. Het opgegeven baggervolume over 12 km in het hoogdynamisch gebied (2.600.000 m³) leidt echter tot een diepte van 6,8 m. Het MER noemt op p. B53 zelfs een geul van 10 m diep, hetgeen leidt tot nog grotere effecten, zeker in vergelijking met de vertroebelingsstudie.⁹
- Volgens de Passende beoordeling (blz. 118) zal in de periode van de aanleg van de COBRACable (15 april – 31 oktober 2016) geen slibrijk sediment afkomstig van de verruiming van de vaargeul van de Eems verspreid worden. In dat geval zou van cumulatie wat betreft de effecten van slibverspreiding geen sprake zijn. Een cumulatief effect kan echter wel optreden als het storten van slib van beide initiatieven kort na elkaar plaatsvindt.
- Effecten worden alleen gepresenteerd ten opzichte van het huidige voorkomen van zeegras.¹⁰ Zeegras is erg achteruitgegaan in de Waddenzee waardoor het beter is om effecten op *potentiële* groeilocaties in beeld te brengen. Deze zijn af te leiden uit zeegras-kaarten zoals gepresenteerd in Folmer (2015). Hier komt bij dat uit recent onderzoek blijkt dat nieuwe zeegrasvelden zijn ontstaan, juist op de genoemde potentiële groeilocaties.

Aanvullende notitie

Zoals eerder aangegeven zal de gekozen methodiek met de Vertical Injector leiden tot een aanzienlijke reductie van het baggervolume. Alleen op plaatsen waar de ingraafdiepte te groot is om deze methode toe te passen (de kruising met de Westereems) en waar de waterdiepte mogelijk te klein is (omgeving Huibertgat en Horsborngat) zal nog moeten worden gebaggerd. Omdat dit allemaal locaties zijn in de Noordzee mag aangenomen worden dat de aanleg van de COBRACable de troebelheid niet of nauwelijks meer zal verhogen bij (potentiële) zeegraslocaties. In de aanvullende notitie is de informatie over bestaande zeegrasvelden aangevuld met actuele gegevens¹¹ en potentiële zeegraslocaties. Ook is onderbouwd dat geen cumulatieve effecten zullen optreden in samenhang met de vaargeulverruiming. Op basis hiervan vindt de Commissie voldoende onderbouwd dat significante gevolgen voor Groot zeegras kunnen worden uitgesloten.

⁸ Van der Baan et al. vertroebelingsstudie aanleg COBRA kabel, Arcadis, concept 16 januari 2015

⁹ In een toelichting heeft het Bevoegd Gezag laten weten dat de geuldiepte van 10 meter diep (en een breedte van 80 m) is gehanteerd voor het aanduiden van habitataantasting en dat voor de vertroebeling zou moeten worden uitgegaan van het Method Statement (Fig. 24 in Bijlage 3 bij het MER). Hier hanteert men voor het hoogdynamisch tracé een geul van 6 m diep. Dit schept enige duidelijkheid maar voor een goed beeld is het nodig om in het MER overal van dezelfde waarden uit te gaan.

¹⁰ Overigens toont de Soortbeschermingstoets (afb. 21) daarbij niet de locaties Voolhok en Randzel.

¹¹ De aangehaalde blog zou nog kunnen worden uitgebreid met <http://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/nieuws/2015/10/zeegras-groeit-weer-bij-de-rottums> met informatie over het veld rondom de Boschplaat van 21 ha.

2.3.2 Verstoring van zeehonden

MER

Uit de beoordelingstabel in het MER en de toelichting daarop blijkt dat ernstige tot zeer ernstige effecten worden verwacht op soorten (verstoring en habitataantasting). Het is daarom opmerkelijk dat elders in het MER (paragraaf 4.3.4 en de Soortbeschermingstoets) wordt geconcludeerd dat geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig is. Aan mitigerende maatregelen wordt weinig aandacht besteed. Ten aanzien van verstoring van zeehonden wordt als maatregel genoemd het tijdelijk stilleggen van werkzaamheden op basis van visuele waarnemingen van een zeezoogdierdeskundige. De Commissie is van mening dat meer effectieve mitigerende maatregelen mogelijk zijn, bijvoorbeeld het tijdelijk en/of op bepaalde locaties uitsluiten van werkzaamheden, zoals bij de aanleg van de Gemini-kabels.

Aanvullende notitie

De aanvullende notitie licht de genoemde maatregel nader toe en maakt duidelijk dat andere mitigerende maatregelen om verstoring van zeehonden te voorkomen niet haalbaar zijn. De mogelijkheden om buiten de zoogperiode van zeehonden te werken zijn beperkt omdat de gekozen aanlegmethodiek niet bij alle weersomstandigheden mogelijk is. Door het gebruik van de Vertical Injector kan ook veel sneller gewerkt worden dan bij baggeren waardoor potentiële verstoring van zeehonden van veel kortere duur is. De Commissie acht de onderbouwing van de mitigerende maatregel daarmee voldoende.¹²

3. Overige opmerkingen en aanbevelingen

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Aansluiting van windparken

In het MER wordt een aantal doelstellingen van de COBRACable genoemd, waaronder de mogelijkheid om (toekomstige) windparken aan te sluiten. Daarmee zou voorkomen kunnen worden dat voor windparken aparte kabels aangelegd moeten worden en realisatie van nieuwe windparken gestimuleerd worden.

¹² Bij het inzetten van gecertificeerde waarnemers adviseert de Commissie een team in te zetten van meerdere personen waarvan minimaal één zeer ervaren. Deze waarnemers kunnen elkaar ondersteunen en afwisselen. Bij gebruik van slechts één waarnemer kan na twee uur een afname in de effectiviteit optreden, zeker in het seizoen met lange daglengte waarin drie laagwaterperiodes vallen.

De Commissie constateert dat de aansluiting van windparken momenteel en in de nabije toekomst niet realistisch is aangezien gekozen is voor een DC-kabel (gelijkstroom).¹³ Bovendien zal de aansluiting van windparken ten koste gaan van de capaciteit van de COBRACable.

3.2 Verstoring door elektromagnetisch veld

In het MER zijn de effecten van verstoring door elektromagnetisch veld beoordeeld. De redenering die wordt gevolgd om deze effecten te bepalen (p. 23 van de samenvatting, paragraaf 4.2.2 van het MER en in de Passende beoordeling) is onjuist, zonder dat dit consequenties heeft voor de vergelijking van alternatieven:

- Een ondergrondse kabel heeft geen uitwendig elektrisch veld. Een elektrisch veld is alleen aanwezig tussen twee punten met een verschil in spanning. De COBRACable zal omgeven zijn door een geaarde mantel, waardoor geen spanningsverschil optreedt tussen de kabel en de omgeving.
- Wanneer er stroom door de kabel loopt is er wel sprake van een magnetisch veld. De COBRACable zal worden uitgevoerd als een bipolaire verbinding met twee gebundelde kabels. In deze configuratie zal het magnetisch veld van de heengeleider worden gecompenseerd door dat van de retourgeleider. Daardoor is alleen op een zeer beperkte afstand van de COBRACable een magnetisch effect waarneembaar.

¹³ Het is op dit moment technisch niet mogelijk om een gelijkstroomkabel aan te sluiten op andere kabels omdat daarvoor de schakeltechniek ontbreekt. Ook wanneer deze techniek er wel zou zijn, zou de kabel boven water moeten worden gebracht (op een platform met een schakelstation) op plaatsen waar andere kabels worden aangesloten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: TenneT TSO B.V.

Bevoegd gezag: De minister van Economische Zaken (coördinerend), de minister van Infrastructuur en Milieu.

Besluiten:

Vaststelling Rijksinpassingsplan

Vergunning op grond van de Waterwet

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D24.2

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding tussen Nederland (Eemshaven) en Denemarken.

Bijzonderheden: De m.e.r.-procedure heeft betrekking op het gedeelte van de kabelverbinding dat zich op Nederlands grondgebied bevindt. Voor het deel van de kabelverbinding op Duits en Deens grondgebied worden aparte besluitvormingsprocedures doorlopen, gecoördineerd door de Deense overheid. Binnen het Eems-Dollard "verdragsgebied" worden zowel de Nederlandse als Duitse besluitvormingsprocedure doorlopen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 25 augustus 2010

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 26 augustus t/m 6 oktober 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 september 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 19 oktober 2010

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 11 november 2015

ter inzage legging MER: 12 november t/m 23 december 2015

toetsingsadvies uitgebracht: 2 februari 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr. J.H. van den Berg

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

dr. C.A. Linse (voorzitter)

dr. G.W.N.M. van Moorsel

ir. J.A. Wiersma

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte

en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport COBRACable (deel A, deel B), 4 mei 2015
- Ontwerp-Inpassingsplan COBRACable, 27 oktober 2015
- Passende beoordeling COBRACable, Arcadis, 18 mei 2015
- Vertroebelingsstudie aanleg COBRA kabel, Arcadis, concept 16 januari 2015
- Verkennend Bodemonderzoek toekomstig terrein Cobra Cable converterstation aan de Waddenweg te Eemshaven, Antea, 12 januari 2015
- Geo-archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de aanleg van de COBRACable, Deltares, 2011
- Inventariserend Veldonderzoek tracé COBRACable, Periplus Archeomare, 15 april 2015
- Akoestisch onderzoek Converterstation Cobra Cable Eemshaven, Arcadis, 8 mei 2015
- Soortbeschermingstoets Cobra Cable, Arcadis, 19 mei 2015
- COBRA HVDC Cable Route Assessment Morphology and installation, Svašek, 25 maart 2014
- De dynamiek van het Eems-Dollardestuarium, RWS Noord-Nederland, December 1996
- Memo toelichting adviespunten Commissie m.e.r., Arcadis, 19 januari 2016, projectnummer Z0514.000004

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 4 januari 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de heer P. van Loon
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum: 2 februari 2016
Onderwerp: Advies over COBRACable,
hoogspanningsverbinding Nederland-
Denemarken

uw kenmerk
uw brief
ons kenmerk 2474/Jj/aa
behandeld door drs. P.J. Jongejans
doorkiesnummer (030) 234 76 40

Geachte heer Van Loon,

U heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) verzocht een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport "COBRACable, hoogspanningsverbinding Nederland-Denemarken".

Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij verneemt graag hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

dr. C.A. Linse
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
COBRACable, hoogspanningsverbinding Nederland-Denemarken

Bezoekadres
A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t (030) 2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

IBAN NL51RAB00394229738
KvK-nr 41185216
BTW-nr NL8004.015.42.B.01